

Hiszel-e az Ige erejében?

Időpont: 1957. augusztus 4. Szentháromság ünnepe utáni 7. vasárnap

Helyszín: Győr – Nádorváros

Oltári ige: 1Tim 6,6-12

Igehirdetési alapige: Márk 4,26-29

Énekek: 286; 267

*És monda: Úgy van az Isten országa, mint mikor az ember beveti a magot a földbe.
És alszik és fölkel éjjel és nappal; a mag pedig kihajt és felnő, ő maga sem tudja miképen.
Mert magától terem a föld, először füvet, azután kalászt, azután teljes buzát a kalászban.
Mihelyt pedig a gabona arra való, azonnal sarlót ereszt reá, mert az aratás elérkezett.*

Ima:

Áldott mennyei Atyánk! Te adod az embernek az éhséget és szomjúságot és Te elégíted is meg mindezeket. Kérünk Téged, ajándékozz most meg minket telhetetlen étvággyal és olthatatlan szomjúsággal a Te Igéd után, hogy soha se legyünk megelégedve azzal, ami az Igéből és hitből a mienk lett. De könyörgünk Neked, hogy ajándékozz meg minket megelégedéssel és teljes igénytelenséggel földi életünk és testünk minden szükséglete iránt, hogy ez a szent igénytelenség és megelégedés és még szentebb elégedetlenség szent harmóniában tudjon lenni mibennünk, ama Te Szent Fiad a Jézus Krisztus által, aki Veled és a Szentlélekkel együtt, mint Isten él is uralkodik mindöröktől örökké.

Ámen.

A mai vasárnapra igehirdetés alapjául kirendelt szentírási szakasz Jézusnak egy példázata. Ennek a példázatnak két érdekessége van. Azok közé a ritka példázatok közé tartozik, amelyek csak egy evangéliumban vannak megörökítve. Ez a példázat csak Márk evangéliomában, a legrövidebb evangéliumban van feljegyezve, amelyből sok mindent kihagyott Márk evangélista, mert röviden akarta összefoglalni a pogány-keresztyének számára az evangéliom velejét. De, hogy mégis benne van evangéliomában ez a példázat, amely a többi evangéliomban nem olvasható, az azért van, mert maga is érezte, hogy ezt semmi körülmények között nem szabad kihagyni még a legrövidebb evangéliumból sem.

A másik érdekessége a példázatnak az, hogy látszólag Jézus Krisztusnak a legkönnyebben érthető példázatai közé tartozik, mert annyira a mindennapi életből van véve s annyira közismert igazságot tartalmaz, hogy az ember első hallásra egyáltalában nem is gondol arra, hogy nehéz, vagy könnyű-e ennek a példázatnak értelmét megtalálni. Pedig az igazság az, hogy ez a példázat egyike Jézus Krisztus legnehezebben megérthető, legnehezebben megmagyarázható példázatainak.

Nyilvánvaló dolog, hogy a példázat nem magáért a példázatért van. Nem azért, hogy elmondjon nekünk egy megfigyelést, mondjuk valami botanikus tapasztalatot, vagy elmondjon valami lelki tapasztalatot, mondjuk, valami szép, kedves elbeszélést, hanem mert valami célja van elmondásával. A példázat célja valaminek a megértetése, amit enélkül megérteni nem olyan egyszerű és erre a példázat az illusztráció. Mert minden példázat egy rejtvénynek a megfejtése előttünk. Éppen az nehéz, hogy rájöjjünk mi a rejtély, mi az a megmagyarázhatatlan valami az Isten országával kapcsolatban, ami miatt Jézusnak ezt a magyarázó példázatot, mint illusztrációt el kellett mondania.

Ha így közeledünk ehhez a példázathoz, akkor látni fogjuk, hogy ebben a példázatban tulajdonképpen a magvető, a földművelő ember tétlen magatartása az, ami a magyarázatot szükségessé teszi és igényli. Mert tény az, hogy mikor a földművelő ember elvégzi a maga

szántásának és vetésének munkáját, utána ott kell, hogy hagyja szántóföldjét mindaddig, míg el nem érkezik az aratás ideje és rá nem mehet sarlóval, kaszával, aratógéppel ki-ki a maga kora szerint. Addig semmit sem tud csinálni, vár, és végzi a maga portáján többi munkáját, kertjében, szőlőjében, gyümölcsösében a tennivalókat, de magával a szántófölddel, a belevetett gabonával nem tud mit csinálni. Így van elmondva az Igében: Múlik egyik nap a másik után, a nappal, az éjjel, felkel, lefekszik, alszik, közben ott kint magára hagyatva nő a szántóföldön az elvetett élet.

Hogy lehet egy szántóvető ember ilyen nyugodt, mikor olyan nagy dologról van szó, mikor olyan nagy a kockázat, hogy mi lesz belőle? Mert a földműves ember nem hetenként, havonként kap fizetést, hanem egy esztendőben egyszer fizet neki Isten munkája után és ha ez az egyszer nem üt be, nem fizet a vetés, akkor az egész esztendő kenyere el van véve. Számára nem olyan egyszerű a helyzet, hogyha egyik hónapban nem megy jól az üzem, a másikon majd bepótolja. Hát, hogy lehet olyan nyugodt, mikor ilyen tét forog kockán? Hogy lehet ilyen nyugodt a földműves, mikor tapasztalatból tudnia kell, hogy mennyi veszedelemnek van kitéve a mag. Megtörténhetik az, hogy egerek eszik ki a barázdából a vetést és meghíznak mielőtt kenyér lenne belőle az ember számára. Vagy jöhet valami nagy szárazság, amelytől belesenyvednek a barázdába, a hantok alatt a magok. Vagy jön valami rettentő nagy csapadékos időjárás, amelynek következtében megrothad a gabona a földben, nem fog kikelni, csak trágya lesz belőle kenyér helyett. Vagy ha kinő, mi minden jöhet rá! Jég elverheti, tűz elpusztíthatja, árvíz elsodorhatja messze vidékre, mennyi minden veszedelemnek van kitéve és a szántóvető pedig ül nyugodtan, jár, kel, lefekszik, alszik, felkel és semmit nem csinál.

De hát mit csináljon? Hát nem tud semmit sem csinálni vele, hisz az ő kezéből ki van véve az elvetett magnak sorsa mihelyt lelép a vetés után a szántóföldről! Hát legalább izgulna! Miért nem izgul, miért tudja nyugodtan nézni a nagy sorsdöntő időket, amelyet az ő számára vetés és aratás közti idők határa határol?

Valahol itt lehet e példázat kérdésének megoldása.

Figyeljük meg, ha ebből a szempontból nézzük Isten országának azt a munkáját, melyet Jézus Krisztus végzett el ezen a földön, akkor nála is látunk valamit a szántóvető embernek ebből a látszólag nyugodt tétlenségéből, ebből a látszólagos felelőtleniségéből, ebből az izgalommentes nyugalmából. És ez érthetetlen rejtély a tanítványok számára, rejtély akkor is és ma is sok keresztyén ember szemében. Mai nyelven szólva – így lehetne mondani – a közvélemény Jézus Krisztusról általában az, hogy nem jól adminisztrálja önmagát. Bizonyos az, hogy Reá nem lehet azt mondani, hogy télen ember. Önmaga is megállapítja magáról, hogy amint az Ő Atyja szüntelen munkálkodik, Ő is, éjjel és nappal munkában tölti életét. Mindenkinek, mindenkor örömmel állott rendelkezésére. Félretette legelemibb szükségleteit, az evést és alvást, ezt látták az emberek is. Jól van – mondják, dolgozott Jézus Krisztus éjjel és nappal inaszakadtáig, de nem jól szervezte meg és adminisztrálta Isten országa ügyét. Egész sereg ilyen dologra mutatnak rá: Rosszul választotta meg bölcsője helyét! Ha olyan nagy világraszóló gondolattal jött, hogy megváltsa a világot, ha ilyen világprogrammal jön, akkor nem ilyen zugolyában levő kis országban, mint zsidóország kellett volna napvilágra jönnie! Hiszen így azt kérdezhetik: „*Názáretből támadhat-e valami jó?*” – mint ahogy ezt vetik szemére egykor honfitársai is (Jn 1,47). Mennyire más lett volna, ha római állampolgárnak születik, ez mennyi jogvédelmet, mennyi biztonságot jelentett volna számára. Akkor nem lett volna nagypéntek sem, nem merték volna bitófára, keresztre feszíteni. Akkor rendelkezésére áll a latin nyelv, mint világnyelv és a római birodalom hatalmas szervező ereje, amely az akkor ismert egész világot egy birodalommá tudta egyesíteni és egy kézben tudta tartani. Ha Jézus Krisztus valami ilyen organizációs képességgel jött volna a világra, mennyivel diadalmasabbá válik világprogramjának valóra váltása.

Vagy ha nem akart Ő ilyen eszközzel élni, miért nem született legalább görögnek? Igaz, a görögnek nem volt akkora hatalom kezében, de annál több volt a fejében és szívében. Görögország volt a kultúrának, művészetnek a központja, tehát nem a kardnak hatalma volt az övé, hanem a kiművelt fők tekintélye. Mennyivel másképpen alakult volna a világ programja, ha görög műveltséggel, filozófiával felövezve jön a világra, ha az athéni agórán fejtette volna ki tanítását, ha a filozófusok hada vitte volna szerte-széjjel, hogyan felfigyelt volna rá az egész világ!

Azután, ha mindenáron zsidó akart lenni, miért nem lesz politikai Messiás? Mert, ha a világot akarja megváltani az a minimum, hogy a világ ismerje meg, figyeljen fel rá. Ott van a messiási váradalom, amellyel a zsidók várják Dávid király örökösét. Miért nem csődíti maga mellé a forróvérű, gyors kezű galileai sereget? Miért nem akarja felszabadítani az elnyomott Izraelt és megépíteni Isten országát Jeruzsálemben?

Vagy ha nincsen politikai érdeklődése, de egész életét az egyház vonalára állítja be, akkor miért nem akar főpap lenni? Miért nem áll oda a főpap elé, miért nem kergeti el azokat a főpapokat, akik megvesztegethetők és megvesztegető emberek? Amikor megtisztítja a jeruzsálemi templomot, a megtisztítás után miért nem marad a templomban? Miért nem áll élére a lelki ébredésnek, az egyházi megújulásnak, amelynek jelei éppen úgy mutatkoznak, mint a politikai vonatkozású megújulás után való nemzeti várakozásnak jelei? Miért lesz egyszerű, poros rabbi, vándortanító, mester, aki járja a poros országutakat szegényen, alázatosan, miért él észrevétlenül imitt-amott egy kicsiny országban?

És ha már tanítványokat akar gyűjteni, miért éppen ilyen tizenkettőt gyűjt, írástudatlan, tanulatlan, halász embereket, egyszerű munkásokat, a társadalomból kivetett vámszedőt – hát ezekkel akarja meghódítani a világot? Ha valamire akar menni, hát ki kellene válogatni e világból a legerényesebb, legtisztább, legméltóbb és legműveltebb embereket és nem egy kicsiny népből választottakkal, hanem nemzetközi tanítványsereggel kellene megindítani a világmegváltó hadjáratát. Így nem lehet világot meghódítani, legfeljebb megindítani egy hadjáratot, azután lesz, ami lesz...

Testvérem! Egyszer a tanítványok egy őszinte pillanatban szóvá is tették Jézusnak ezt, azt mondván: „*Uram, mi dolog, hogy nekünk jelentet ki magadat, és nem a világnak?*” (Jn 14,22). Valamit megéreztek ők is ebből, ők is megéreztek, hogy Jézus Krisztus valami nagy, világmegváltó programmal jön és ha így tanít, így dolgozik, ilyen csendben, ennek nem lehet egy új világ az eredménye. Ki kell lépned Jézus ebből a tétlenségből, ebből a munkastílusból, ebből a szervezetlenségből, jobban kezdedbe kell venni az irányítást akár tetszik ez neked, akár nem tetszik, akár kívánja a természeted, akár nem kívánja, akárhogy húzódozik éned tőle, neked nagy emberré kell lenned! Még akkor is, mikor másoknak mondod el tanításaidat, mások előtt teszed csodáidat, megtiltod, hogy ne beszéljenek róla. Nem jól van ez így Jézus! A világnak jelentsd ki magad, állj ki a világ elé, mutasd meg ki vagy, akkor a világ leborul előtted és hódol neked!

Vannak lélekben kutatók, akik ebbe a problémakörbe vonják be Júdás egész rejtélyét és azt mondják, hogy ezeknek a gondolatoknak, amelyekről beszéltem a fő letéteményese épp ez a Júdás volt, aki nem tudott belenyugodni abba, hogy Jézus Krisztus ilyen tétllenül elaprózza képességeit, hatalmát, cselekedeteit, egész életét. Ki akarta forszírozni Jézusból azt, hogy lépjen mindenáron nyilvánosság elé, mutassa meg magát kicsoda. Ezért próbálkozott azzal a lehetetlen úttal, hogy ellenségei kezébe adja őt. Mert akkor majd nem fogja magát hagyni, akkor majd egyszerre megmutatja hatalmát és dicsőségét, akkor aztán majd ő csendesesen megmondja neki: Tudom, hogy aljas eszközt használtam, de látod Jézus, itt van az eredmény!

Látod testvérem, itt van valami, ami ennek a példázatnak a magvetésről szóló tanításában és Jézus Krisztus életének példájában valami hasonló rejtélynek látszik. Most ebben a példázatban ezt a rejtélyt akarja megfejteni és megmagyarázni maga Jézus Krisztus.

Maradjunk először a példázatnál. Mi a magyarázata annak, hogy a magvető míg el nem jön az aratás a vetés után, semmit sem csinál az elvetett maggal? Mert két dologban bízik: az egyik a mag életereje, a másik, Isten gondviselése. Ebben a kettőben bízik. Hogy a magnak van csírákéessége. A parányi kis csírának van annyi ereje és hatalma ahhoz, hogy a barázda temetőjéből, sírhantjából kitörjön, életre keljen. Van ereje ahhoz, hogy a göröngyöket feltörje vagy félretolja útjából. Van képessége arra, hogy kinőjön a földből, meg tudjon sokszorozódni és gyümölcsöt teremjen önmagának ki tudja hányszorosát. Bízik ebben és abban is, hogy az, akitől kérjük a mindennapi kenyeret, az meg is akarja adni, ezért megőrzi az elvetett magot tűztől, víztől, elemi csapástól, legalább olyan mértékben, hogy megmaradjon a kenyér nekünk. Nem vádolhatjuk tehát a földművest felelőtlenséggel és nemtörődömséggel, ezt a magatartását helytelenséggel, mert ez a hit magatartása. Azé a hité, amely hisz rendületlenül a mag erejében és Isten gondviselésében.

Ugyanez a magyarázata a mi Urunk Jézus Krisztusunk magatartásának is. Ő is úgy látja, neki egy feladata van: Hirdetni a tiszta Igét! Elhinteni a magot és nem sajnálni érte semmi időt, fáradságot, csak vetni-vetni a magot. Mikor azután el van vetve a mag, felmehet nyugodtan a Mennybe, a maga elrejtett életének pihenésébe egészen addig, míg az aratás ideje el nem jön. Majd, ha az aratás ideje elérkezik – Ő tudja mikor – akkor majd lejön és folytatja és befejezi Isten országának munkáját. Jézus Krisztusnál sem felelőtlenség tehát ez a szervezkedés nélküliség, ez az emberi erőlködéstől szabad, emberi kíváncsiskodástól és izgalomtól mentes független és szabad magatartása a hitnek. A hitnek tehát ez a magatartása: Hisz az Ige erejében és hisz abban az Istenben, aki azt mondotta Jer 1,12-ben: „... *gondom van az én igémre, hogy beteljesítsem azt.*” Ezzel szemben minden más magatartást nemcsak céltalannak, hiábavalónak tart, hanem hitetlenségnek is minősít.

Mikor a tanítványok mindenáron tenni akarnak valamit az Isten országáért, akkor ők nem veszik észre, de Jézus világosan látja, hogy e mögött a hitetlenségnek az a magatartása van, amelyik jobban bízik saját cselekedeteiben, mint Isten Igéjének erejében és Isten gondviselésében. Eltekintve attól, hogy ez a hitetlenség esztelenség is, olyan gyermekes magatartás, mint mikor a gyermek elvet valami magot kertecskéjébe s mivel nem győzi kívánni míg a mag kinő, minden másnap elkaparja mellőle a földet, kihúzza, hogy vajon gyökeret eresztett-e már, kibújt-e a csírája? – ebből nem lesz növény, virág, mert az emberi akadémkoskodás, kíváncsiskodás, amely nem akar békességben várni, idejekorán elpusztítja a magnak életerejét. Ezért állítja le Jézus kemény szavakkal az Isten országával kapcsolatban az emberi erőfeszítéseket. Mikor a konkolyról szóló példázatban azt mondják a szolgák: hadd menjünk ki és tépjük ki a konkolyt a tiszta vetésből, – akkor Jézus azt mondja: Ne, mert a konkollyal együtt a tiszta búzát is kitéphetitek.

Persze nem könnyű dolog nekünk e magatartásnak munkanélküli állapotára helyezkednünk, mikor úgy érezzük, nagy dolog az Isten országának ügye és mikor úgy feszít bennünket, mint a csontjainkba rekesztett tűz, akkor nehéz várni félrevonuló türéssel, a magvető és Jézus Krisztus álláspontjára állni és várni, mikor jön el az aratás Isten országában szemmel látható módon.

De nincs másképp. Aki másképp akar élni és másképp akarja csinálni, az látásban akar járni, nem pedig hitben. Nekünk pedig hitben kell járnunk. Azért hát akár nagyvonalúan nézed Isten országát, mint világeseményt, akár úgy nézel rá, mint egyházad ébredésére, vagy akár mint szeretteid lelki ébredésére, megtérésére, újjászületésére, vagy akár saját magadban nézed az Igének növekedését vagy ennek elmaradását, nem tudok mást mondani – ez a példázat erre kötelez engem – csak azt: Ne izgulj! ne erőszakoskodjál, ne türelmetlenkedj, nem lehet

harapófogóval kihúzni a növényt a földből míg ideje el nem érkezik, hanem várj türelemmel, higgy abban, hogy az Igének ma is van életformáló ereje, higgy abban, hogy az elvetett Igére Istennek ma is van gondja és csak tedd azt az egyetlen egyet, amit a földművelő ember is megtehet és megtesz: Imádkozzál! Imádkozzál Isten országáért nemcsak úgy, megtanult szólamban, mint a Miatyánkban mondd: Jöjjön el a Te országod... hanem úgy, hogy benne legyen szíved egész vágyódása a tiedért, az Isten szent ügyéért való egész felelősséged: Jöjjön el a Te országod! Az Ige közben hadd nőjön, mi pedig csak várjunk, hogy majd aratáskor meglátjuk, hogy az Igének milyen hatalma van.

Ámen.

Imádkozzunk:

Örökkévaló Isten, szerető mennyei szent Atyánk! Hálát adunk Neked a Te szent Igédért és minden igehirdetőért. Köszönjük Neked, hogy gondoskodsz arról, hogy lelkünk szántóföldjébe Igéd korán elvetessék. Köszönünk Neked minden Igét, amit eddig szívünk szántóföldjébe beletettél. Köszönjük azokat, akiken keresztül ezt a munkát végeztetted. Áldunk Téged mindazért, ami ebből az Igéből kikelt és kérünk bocsásd meg azt, ami ebből szívünk barázdájában elpusztult.

Urunk, szabadíts meg bennünket minden szentnek látszó, de tulajdonképpen hitetlen emberi erőlködéstől, elégedetlenségtől, hadd tudjunk mi türelemmel várni, várni akkor is, mikor nagyon kevés az, ami látásban alátámasztja hitünket. Add, hadd tudjunk hinni az Ige erejében, a Te gondviselésedben és az imádság meghallgatásában egyházunk életében is, hogy a Te Igéd nem tér vissza üresen. Hadd tudjunk hinni szereteteink és saját magunk lelki életében az Igének hatalmában és abban, hogy Neked magadnak gondod van az Igére. Arra kérünk, áldd meg ennek a napnak minden igehirdetését, hogy legyen majd egyszer belőle áldott aratás a Te dicsőségedre, emberek üdvösségére.

Könyörgünk Neked Urunk, áldd meg Anyaszentegyházunkat, hogy mindig tiszta magot vethessen a szívek szántóföldjébe. Könyörgünk, áldd meg mindazokat az alkalmakat, amelyeken az egyházad szolgálai azért vannak együtt, hogy a Te országodnak titkait keressék és jó vetőnek bizonyuljanak a világ szántóföldjében. Könyörgünk, áldd meg a Lutheránus Világszövetségnek e konferenciáját. Hadd könyörögjünk különösen azokért, akik egyházunk képviselői utaztak oda. Őrizd meg őket az úton minden veszedelemtől, Te magad készítsd elő őket minden szolgálatukra, hogy élő, tiszta Igét vigyenek oda és akik most könnyhullatással vetik el, egykor majd kévéiket emelve örömmel arathassanak.

Könyörgünk, áldd meg itthon hazánk szántóföldjét. Köszönjük Neked, hogy megint egy esztendőre megadtad a kenyeret. Kérünk, adj alkalmas időjárást, hogy ami ebből megmaradt, azt mind betakaríthassák és kenyér lehessen belőle.

Könyörgünk, őrizd meg a világ békéjét, őrizd meg attól, hogy eljőjön a Gonosz aratása e világra. Hallgasd meg könyörgésünket szent Fiadért, a mi Urunk Jézus Krisztusunknak drága véréért.

Ámen.